

JERZY PODOSKI

# BUŁATY

(O STALI DAMASCENSKIEJ)



„Broń i Barwa” 1934, nr 2 i 3

JERZY PODOSKI

# BUŁATY

(O STALI DAMASCEŃSKIEJ)

Kęty 2024

WYDAWNICTWO  
MAREK DEREWIECKI

Podstawa wydania:

Jerzy Podoski, *Bułaty*, „Broń i Barwa” 1934, nr 2, s. 34–40 i nr 3, s. 55–59.

Copyright © 2022 by Wydawnictwo Marek Derewiecki  
Wszelkie prawa zastrzeżone

Wydanie pierwsze

Redakcja i korekta: Zespół  
Projekt okładki: Łukasz Derewiecki  
Skład i łamanie: Łukasz Derewiecki

Na okładce wykorzystano fragment fotografii:  
*Szabla ze stali damasceńskiej*, XVIII–XIX wiek, The Metropolitan  
Museum of Art w Nowym Jorku

ISBN 978-83-68182-99-6

Wydawnictwo Marek Derewiecki  
ul. Szkotnia 29a, 32-650 Kęty  
e-mail: [derewiecki@gmail.pl](mailto:derewiecki@gmail.pl)  
Księgarnia: [www.derewiecki.pl](http://www.derewiecki.pl)

## SPIS TREŚCI

Od autora .....	5
Bułaty .....	7
A. Terminologia .....	7
B. Gatunki i nazwy bułatów wschodnich .....	8
C. Dane historyczne .....	10
D. Badania europejskie .....	13
E. Rekonstrukcja damastów przez Anosowa .....	17
F. Uwagi krytyczne .....	21
G. Wywoływanie kling z bułatu .....	25

## OD AUTORA

W naszej, tak zresztą ubogiej, literaturze bronioznawczej i muzeologicznej daje się odczuć zupełny brak pracy na temat damastu czyli bułata. Natomiast zagadnienie to jest dla nas dość ważne i ciekawe, gdyż nie tylko nasze muzea i prywatni zbieracze posiadają sporą ilość pięknej broni wschodniej z tego materiału wykonanej, ale istnieje również wiele broni polskiej, zapatrzonej w klingi wschodnie z najpiękniejszego nieraz bułata.

Pozwoliliśmy sobie tedy streścić i przedstawić tutaj wraz z własnymi uwagami jedyną poważną pracę na ten temat, jaka się w naszych czasach ukazała, a mianowicie broszurę *O bułatach Bielajewa*. Rzecz ta, aczkolwiek posiadająca wcale szczupłe rozmiary, omawia dość kompletnie interesujące nas zagadnienia, i cytuje wielokrotnie *Dziennik doświadczeń* generała Anosowa, który ze strony teoretycznej i praktycznej najgruntowniej badał bułaty.

Zaniedbaliśmy natomiast zupełnie inną, dość znaną broszurę, a mianowicie *Bułat* Lenza, ponieważ z jednej strony nie daje absolutnie nic nowego w zestawieniu z pracą, wymienioną poprzednio, z drugiej zaś opuszcza całą stronę techniczną, w której leży klucz do rozwiązania właściwej zagadki.

W rozdziałach **C**, **D**, **E** przetłumaczyliśmy, upraszczając i skracając dość znacznie pracę p. Bielajewa, jednakże bez żadnych zmian zasadniczej treści, unikając jedynie powtórzeń i rozwlekłości stylu, zjawiających się dość często u tego autora,

pozwoliliśmy sobie ponadto dodać własne uwagi, zawarte w rozdziałach **A**, **B**, **F** i **G**, uwagi oparte wyłącznie na osobistej obserwacji wielu bułatów, jakie w ostatnich latach przez nasze ręce przeszły. Mamy nadzieję, że rozdział **G**, pt. Wywoływanie kling z bułatu będzie mógł oddać muzeom i prywatnym zbieraczom pewne usługi, ponieważ temat ten nie był, jak dotąd, tak obszernie ujęty w żadnej pracy.

Na zakończenie pozwolimy sobie wyrazić podziękowanie p. rtm. Hernikowi za łaskawe wypożyczenie źródeł: broszur Bielajewa i Lenza, oraz inż. Janowi Wildze, asystentowi Politechniki Warszawskiej, za fachową korektę pracy.

# POLECAMY E-BOOKI Z NASZEJ OFERTY

STANISŁAW MEYER

## PRÓBA OKREŚLENIA WIEKU I POCHODZENIA GŁOWNI SZABEL POLSKICH



Artykuł z czasopisma „Broń i Barwa” 1934,  
nr 1-2

STANISŁAW MEYER

## TYPY SZABEL POLSKICH



Artykuł z czasopisma „Broń i Barwa” 1934, nr 4-5

✧ JAN TARNOWSKI ✧

## CONSILIVM RATIONIS BELLICÆ.



BRONISŁAW GEMBARZEWSKI  
KOPIA A LANCA

